

ȘCOALA NAȚIONALĂ DE STUDII POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE
ȘCOALA DOCTORALĂ MULTIDISCIPLINARĂ
DOMENIUL: ȘTIINȚE ADMINISTRATIVE

TEZĂ DE DOCTORAT

REZUMAT

Conducător științific:

Prof. Univ. Dr. ANI MATEI

Doctorandă:

Vîlceanu Denisa Maria

ȘCOALA NAȚIONALĂ DE STUDII POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE
ȘCOALA DOCTORALĂ MULTIDISCIPLINARĂ
DOMENIUL: ȘTIINȚE ADMINISTRATIVE

*INOVREA SOCIALĂ ȘI PARTICIPAREA
CETĂȚENEASCĂ*

Conducător științific:

Prof. Univ. Dr. ANI MATEI

Doctorandă:

Vîlceanu Denisa Maria

BUCUREȘTI

2024

CUPRINS TEZĂ DE DOCTORAT

I. INTRODUCERE	Error! Bookmark not defined.
I.1. Noțiuni și considerații preliminare	Error! Bookmark not defined.
I.2. Contextul teoretic al cercetării.....	Error! Bookmark not defined.
I.3. Interdependența dintre inovarea socială și participarea cetățenească	Error! Bookmark not defined.
I.4. Justificarea alegerii temei de cercetare	Error! Bookmark not defined.
I.5 Metodologia de cercetare.....	Error! Bookmark not defined.
I.6. Obiective generale și specifice	Error! Bookmark not defined.
I.7. Ipoteze de cercetare	Error! Bookmark not defined.
I.8. Structura lucrării – o descriere succintă.....	Error! Bookmark not defined.
CAPITOLUL II – INOVAREA SOCIALĂ	Error! Bookmark not defined.
II.1. Conceptul de inovare socială.....	Error! Bookmark not defined.
II.2. Inovarea socială în România	Error! Bookmark not defined.
II.3. Inovarea socială în statele europene	Error! Bookmark not defined.
II.4. Politica în materie de inovare a Uniunii Europene.....	Error! Bookmark not defined.
II.4.1. Programe de cercetare și inovare din Uniunea Europeană	Error! Bookmark not defined.
II.4.2. Contribuția instituțiilor Uniunii Europene și a altor părți interesate, la succesul pentru “O Uniune a Inovării”	Error! Bookmark not defined.
II.5 Angajarea cetățenilor in procesul de inovare socială	Error! Bookmark not defined.
II.5.1 Analiza SWOT a procesului de angajare a cetățenilor în inovarea socială	Error! Bookmark not defined.
II.5.2 Etapele inovării sociale	Error! Bookmark not defined.
II.5.3 Co-design – studiu de caz	Error! Bookmark not defined.
II.5.4 Bugetarea participativă – studiu de caz	Error! Bookmark not defined.
Concluziile capitolului	Error! Bookmark not defined.
CAPITOLUL III – PARTICIPAREA CETĂȚENEASCĂ	Error! Bookmark not defined.
III.1. Implicarea cetățeanului în procesul decizional în perioada contemporană...	Error! Bookmark not defined.
III.1.1. Democrația în contextul participării cetățenilor și inovării sociale.	Error! Bookmark not defined.
III.1.2. Statul de drept în contextul participării cetățenilor și inovării sociale	Error! Bookmark not defined.

III.1.3. Societatea civilă în contextul participării cetățenilor și inovării sociale	Error! Bookmark not defined.
III.2. Nivelurile de participare a cetățenilor la luarea deciziilor	Error! Bookmark not defined.
III.3. Interacțiunea dintre inovarea socială și participarea cetățenească .	Error! Bookmark not defined.
III.4. Beneficiile participării cetățenești.....	Error! Bookmark not defined.
III.5. Riscurile implicării cetățenilor	Error! Bookmark not defined.
III.6. Avantajele și dezavantajele participării cetățenilor în luarea deciziilor guvernamentale	Error! Bookmark not defined.
III.7. Valorile și principiile participării civile	Error! Bookmark not defined.
III.8. Principiul consultării cetățenilor	Error! Bookmark not defined.
Concluziile capitolului	Error! Bookmark not defined.
CAPITOLUL IV– CO-CREAREA, CO-PRODUCȚIA ȘI IMPLICAREA CETĂȚENILOR ÎN SERVICIILE PUBLICE	Error! Bookmark not defined.
IV.1. Un cadru conceptual și relațional al procesului de co-creare.....	Error! Bookmark not defined.
IV.2. Sfera și conținutul co-producției.....	Error! Bookmark not defined.
IV.3. Asemănări între co-creare și co-producție	Error! Bookmark not defined.
IV.4. Deosebiri între co-creare și co-producție	Error! Bookmark not defined.
IV.5. Co-crearea și implicarea cetățenilor în inovarea socială.....	Error! Bookmark not defined.
IV.6. Contextul politic și administrativ, național și internațional al co-creării și co-producției publice	Error! Bookmark not defined.
IV.6.1. Exemple de bune practici	Error! Bookmark not defined.
IV.6.2. Caracteristici contextuale dominante ale bunelor practici descrise.	Error! Bookmark not defined.
IV.7. Implicarea cetățenilor în serviciile publice	Error! Bookmark not defined.
IV.8. Diferența între a implica părțile interesate și a implica cetățenii ...	Error! Bookmark not defined.
IV.9. Legătura și importanța proceselor de co-creare și co-producție cu inovarea socială și participarea cetățenească.....	Error! Bookmark not defined.
Concluziile capitolului	Error! Bookmark not defined.
CAPITOLUL V – E-GUVERNARE ȘI E-PARTICIPARE – PROCESE ADIACENTE INOVĂRII SOCIALE ȘI PARTICIPĂRII CETĂȚENEȘTI	Error! Bookmark not defined.
V.1. Conceptele de e-guvernare si e- participare	Error! Bookmark not defined.
V.2 Interdependența dintre e-guvernare și e-participare cu inovarea socială și participarea cetățenească	Error! Bookmark not defined.
V.3. Studiu de caz – e-guvernare și e-participare: Decide Madrid (Madridul decide) .	Error! Bookmark not defined.
V.4 Probleme de confidențialitate și securitate.....	Error! Bookmark not defined.

V.4.1 Obstacole legislative și de reglementare.....	Error! Bookmark not defined.
V.4.2. Lipsa cadrelor tehnice comune și a infrastructurii.....	Error! Bookmark not defined.
V.5. Inovarea socială în procesele de e-guvernare și e-participare.....	Error! Bookmark not defined.
V.6. Guvernarea deschisa-un concept integrator pentru e-participare	Error! Bookmark not defined.
V.7. Bune practici de e-guvernare inovativă.....	Error! Bookmark not defined.
V.8. Evoluții ale e-participării ca expresie a participării cetățenești.....	Error! Bookmark not defined.
V.9. Inteligența artificială și co-creativitatea	Error! Bookmark not defined.
Concluziile capitolului	Error! Bookmark not defined.
CAPITOLUL VI - APLICAREA METODELOR DE INOVARE SOCIALĂ ÎN PROCESELE PARTICIPATIVE.....	Error! Bookmark not defined.
VI.1. Fundamentarea teoretică și cadrul de referință pentru analiza inovării sociale în procesele participative.....	Error! Bookmark not defined.
VI.2. Evaluarea guvernului colaborativ - Cazul județului Timiș	Error! Bookmark not defined.
VI.3. Metodologii inovative în procesele participative. Exemple de bune practici	Error! Bookmark not defined.
defined.	
VI.3.1 Studiu de caz: Spania - Consul Project	Error! Bookmark not defined.
VI.3.2. Studiu de caz: Anglia. Prima Adunare a Cetățenilor din Marea Britanie privind finanțarea pe termen lung a asistenței sociale	Error! Bookmark not defined.
VI.3.3. Studiu de caz: Finlanda - KANE – Consiliul consultativ pentru politica societății civile	Error! Bookmark not defined.
Concluziile studiilor	Error! Bookmark not defined.
VII. CONCLUZII FINALE	Error! Bookmark not defined.
Validarea ipotezelor de cercetare	Error! Bookmark not defined.
Îndeplinirea obiectivelor de cercetare	Error! Bookmark not defined.
Probleme deschise în cercetarea proceselor de inovare socială și participare cetățenească	Error! Bookmark not defined.
Bookmark not defined.	
BIBLIOGRAFIE.....	Error! Bookmark not defined.
ANEXE	Error! Bookmark not defined.
ANEXA 1. LISTĂ DE PUBLICAȚII.....	Error! Bookmark not defined.
ANEXA 2. ACRONIME SI ABREVIERI	Error! Bookmark not defined.
ANEXA 3. LISTA FIGURILOR	Error! Bookmark not defined.
ANEXA 4. LISTA TABELELOR.....	Error! Bookmark not defined.

CUPRINS REZUMAT TEZĂ DE DOCTORAT

INTRODUCERE	6
CONTEXTUL TEORETIC AL CERCETĂRII.....	8
JUSTIFICAREA ALEGERII TEMEI DE CERCETARE.....	10
METODOLOGIA DE CERCETARE.....	11
OBICETIVE GENERALE ȘI SPECIFICE.....	13
IPOTEZE DE CERCETARE.....	14
CAPITOLUL II – INOVAREA SOCIALĂ	14
CAPITOLUL III - PARTICIPAREA CETĂȚENEASCĂ	15
CAPITOLUL IV- CO-CREAREA, CO-PRODUCȚIA ȘI IMPLICAREA CETĂȚENILOR ÎN SERVICIILE PUBLICE	17
CAPITOLUL V - E-GUVERNARE ȘI E-PARTICIPARE – PROCESE ADIACENTE INOVĂRII SOCIALE ȘI PARTICIPĂRII CETĂȚENEȘTI	18
CAPITOLUL VI - APLICAREA METODELOR DE INOVARE SOCIALĂ ÎN PROCESELE PARTICIPATIVE	20
CONCLUZII	21
VALIDAREA IPOTEZELOR DE CERCETARE	23
ÎNDEPLINIREA OBIECTIVELOR DE CERCETARE	26
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	29

INOVAREA SOCIALĂ ȘI PARTICIPAREA CETĂȚENEASCĂ

REZUMAT

INTRODUCERE

Titlul tezei de doctorat este „Inovarea socială și participarea cetățenească” și face referire la rolul și contribuția pe care o au cetățenii în procesul inovării sociale. Titlul face trimitere directă la problematica lucrării și anume la implicarea cetățenilor în procesul inovării, care, trebuie să dezvolte și să susțină transformările organizatorice și sociale necesare pentru atingerea obiectivelor din inovare. Inovarea depinde de oameni, de capacitatea lor de a genera cunoștințe și idei și de a le aplica la locul lor de muncă sau în societate.

Murray et al. (2010, p. 3) definesc inovarea socială ca fiind “noile idei (produse, servicii și modele) care răspund nevoilor sociale mai eficient decât soluțiile existente și creează noi relații sau colaborări, de care beneficiază societatea, în ansamblu.”

Conceptul de inovare socială acoperă o gamă largă de activități, inclusiv inițiative locale, politici guvernamentale, și programe de antreprenoriat social. Definițiile inovării sociale variază în funcție de context și disciplină, dar toate subliniază aspectul de rezolvare a problemelor sociale prin metode inovative.

În sens mai larg, inovarea socială este procesul de a dezvolta și a aplica soluții la probleme ocazionale sau sistemice, sociale și de mediu, în consens cu progresul social. Conceptul de inovare socială presupune evidențierea ideilor și soluțiilor care aduc valoare socială, dar și a proceselor prin care acestea sunt generate, indiferent de proveniența acestora. Inovarea este, adesea, complex definită. Cea mai simplă definiție, însă, este oferită de Geoff Mulgan și anume acesta consideră că „inovarea reprezintă idei noi care funcționează” (Mulgan, 2006, p. 8).

Procesele de inovare au ca punct de plecare idei noi, a căror implementare implică gândirea creatoare. Se poate spune că gândirea creatoare, creativitatea, reprezintă materia primă a inovării. Legătura dintre managementul resursei umane și performanțele din inovare ale organizațiilor este o temă dezvoltată în multe publicații, cu precădere în ultimele decenii. În anii '90, numeroase studii s-au concentrat pe „practicile noi din managementul resursei umane”, eticheta globală pusă pe o serie de schimbări referitoare la: organizarea relațiilor de muncă (incluzând munca în echipă, descentralizarea conducerii și împuternicirea angajaților), învățarea continuă, accesul la informații, diseminarea cunoștințelor interne, recompensarea performanțelor (Chen & Huang, 2009).

Deși, inovarea socială ca fenomen, a fost constant prezentă în evoluția societății, conceptul de inovare socială „a apărut în discursurile științelor sociale doar pe parcursul ultimelor decenii, împrăștiate în diverse discipline precum administrația publică, istorie, management, psihologie socială, economie și antreprenariat social” (Cajaiba-Santana, 2014, p. 44). Literatura de specialitate oferă o multitudine de abordări ale inovării sociale, inclusiv legarea inovării sociale de dezvoltarea durabilă (Eichler & Schwarz, 2019), consolidarea capacităților, digitalizarea și dezvoltarea urbană. În același timp, proiectele de participare cetățenească abordează o serie de probleme conexe, inclusiv mediul și biodiversitatea, dezvoltarea sustenabilității și sănătatea (Wang et al., 2019). Aceste sinergii între participarea cetățenească și inovarea socială își arată interconexiunea. Conexiunea între aceste două concepte este dublă: pe de-o parte, participarea cetățenească duce la inovare socială, iar pe de altă parte, inovarea socială amplifică și diversifică participarea cetățenească.

Spre deosebire de alte forme de inovare, “inovarea socială nu are ca scop maximizarea profitului și crearea unui avantaj competitiv, ci este condusă de preocuparea pentru comunități (o nevoie socială sau o problemă socială), având ca rezultat schimbarea socială în rândul unui număr mare de oameni” (Dawson & Daniel, 2010, p. 10).

“Inovarea socială se caracterizează prin inovație, agenți, structuri sau instituții și un sistem social” (Cajaiba-Santana, 2014, p. 9). Astfel, relația dintre actori și structuri este cheia inovării sociale.

Schimbarea care rezultă din inovarea socială vizează practicile sociale. Se manifestă prin „schimbări de atitudini, comportamente sau percepții, care au ca rezultat noi practici sociale, noi instituții și noi sisteme sociale care permit vizualizarea unei transformări reale a societății” (Cunha et. al., 2015, p. 626).

Participarea cetățenească, în sine, are ca rezultat o schimbare a practicilor sociale. Prin urmare, participarea cetățenească poate fi privită ca inovare socială (Butkeviciene, et al., 2021). Inovarea socială și participarea cetățenească au multe puncte comune. Ambele sunt de actualitate, îmbrățișează progrese (tehnologice) și obiective sociale. Cu toate acestea, încă mai trebuie investigat dacă participarea cetățenească poate produce schimbări pe termen lung și, astfel, poate transforma și sistemele sociale. Participarea cetățenească a crescut în ultimii ani, ca și inovarea socială. Participarea cetățenească a fost încadrată ca inovare socială în sine și poate fi, de asemenea, baza pentru inovarea socială și, prin urmare, pentru schimbarea socială.

Inovarea socială și participarea cetățenească servesc unor scopuri similare și, prin urmare, sunt interconectate. “Inovarea socială este aliniată cu mai multe scopuri, cum ar fi: încurajează schimbări diverse (de exemplu, sociale, politice, sistemice, comportamentale), implică creativitate, acționează pentru binele societății (de exemplu, rezolvarea problemelor sociale, îmbunătățirea calității vieții) și deschide calea pentru noi oportunități” (Lagares Izidio et al., 2018, p. 10). Participarea cetățenească este, de asemenea, o inovare socială orientată spre proces, care induce interacțiunea socială.

CONTEXTUL TEORETIC AL CERCETĂRII

Inovarea socială vizează urmărirea progresului social și economic, și se referă, în mod fundamental, la distribuirea valorii, pentru a aborda problemele sociale.

În cele ce urmează, au fost identificate trei teorii relevante privind inovarea socială și participarea cetățenească, care, provin din analiza literaturii academice, și iau în considerare modul în care diferite discipline și sectoare abordează subiectul și activitatea. Aceste trei teorii evidențiază și deschid moduri distincte de a gândi despre inovarea socială și participarea cetățenească. Aceste teorii oferă un cadru conceptual solid pentru înțelegerea inovării sociale și a participării cetățenești. Teoria schimbării sociale explică mecanismele prin care societățile evoluează și rolul inovării sociale în acest proces. Teoria capitalului social subliniază importanța rețelelor sociale, normelor de reciprocitate și încrederii pentru facilitarea acțiunii colective și a inovării sociale. Teoria democrației participative accentuează necesitatea implicării directe și active a cetățenilor în procesele decizionale pentru a asigura transparența, responsabilitatea și legitimitatea guvernării. În ansamblu, aceste teorii evidențiază interdependența dintre inovarea socială și participarea cetățenească și oferă perspective valoroase pentru dezvoltarea de politici și practici eficiente.

Teoria schimbării sociale explorează procesele prin care societățile evoluează în timp, identificând mecanismele care conduc la transformări sociale semnificative. Această teorie se concentrează pe identificarea factorilor și forțelor care influențează schimbările în structurile sociale, relațiile de putere și comportamentele colective (Smelser, 1963). Schimbarea socială se caracterizează prin următoarele mecanisme: inovația (introducerea de noi idei, tehnologii și practici care modifică structurile sociale existente), conflictul social (tensiunile și luptele între grupuri diferite care pot duce la schimbări semnificative în societate), mobilizarea resurselor

(capacitatea grupurilor sociale de a-și mobiliza resursele pentru a atinge obiective colective) (Tilly, 2004).

Inovarea socială este, adesea, un catalizator pentru schimbarea socială, oferind soluții noi la problemele sociale și economice.

Participarea cetățenească este esențială pentru mobilizarea resurselor și susținerea inițiativelor de schimbare socială.

Teoria capitalului social se concentrează pe valoarea rețelelor sociale, normelor de reciprocitate și încrederii care facilitează coordonarea și cooperarea între indivizi și grupuri. Capitalul social este văzut ca o resursă care poate fi utilizată pentru a obține beneficii colective și individuale (Putnam, 2000). Elementele cheie ale capitalului social sunt: rețele sociale (structurile de relații dintre indivizi și grupuri care facilitează acțiunea colectivă), norme și valori (standardele de comportament și credințele care sprijină cooperarea și reciprocitatea), încredere (nivelul de încredere între membrii unei comunități, esențial pentru colaborare eficientă) (Bourdieu, 1986).

Capitalul social stimulează inovarea socială prin facilitarea transferului de cunoștințe și resurse în cadrul rețelelor sociale.

Participarea cetățenească este strâns legată de nivelul de capital social dintr-o comunitate, încrederea și normele de reciprocitate fiind fundamentale pentru implicarea civică activă.

Teoria democrației participative susține că democrația autentică necesită implicarea directă și activă a cetățenilor în procesele decizionale, nu doar reprezentarea prin alegeri periodice. Această teorie accentuează importanța participării cetățenilor în toate aspectele vieții politice și sociale, pentru a asigura transparența, responsabilitatea și legitimitatea guvernării (Pateman, 1970). Dintre principiile democrației participative, amintim: implicarea directă (cetățenii participă direct în procesul decizional, nu doar prin reprezentanți aleși), dezvoltarea comunitară (participarea cetățenilor contribuie la dezvoltarea capacităților și competențelor civice), legitimitatea și responsabilitatea (deciziile luate cu implicarea cetățenilor sunt mai legitime și reflectă mai bine voința populară).

Democrația participativă stimulează inovarea socială, prin promovarea unei culturi a implicării și a responsabilității colective.

Participarea cetățenească activă este esențială pentru funcționarea unui sistem democratic participativ, asigurând că vocea cetățenilor este auzită și luată în considerare în procesele decizionale.

JUSTIFICAREA ALEGERII TEMEI DE CERCETARE

Într-o lume caracterizată de schimbări rapide și complexe, inovarea socială și participarea cetățenească devin esențiale pentru abordarea provocărilor contemporane. Probleme precum schimbările climatice, inegalitățile sociale, crizele economice și pandemii globale necesită soluții inovatoare și implicarea activă a cetățenilor. În acest context, inovarea socială și participarea cetățenească nu sunt doar concepte teoretice, ci instrumente practice care pot genera schimbări reale și durabile în societate.

Importanța inovării sociale - Inovarea socială oferă soluții noi și eficiente pentru probleme sociale persistente. De exemplu, microfinanțarea a permis accesul la capital pentru milioane de oameni săraci, stimulând antreprenoriatul și reducând sărăcia în multe comunități din întreaga lume (Yunus, 2007).

Prin crearea de noi modele de afaceri și servicii, inovarea socială contribuie la dezvoltarea economică și socială sustenabilă. Cooperativele sociale și întreprinderile sociale sunt exemple concrete de inițiative, care promovează incluziunea socială și oferă oportunități de angajare pentru grupurile vulnerabile (Defourny & Nyssens, 2010).

Inovarea socială nu se limitează la generarea de profit economic, ci urmărește crearea de valoare socială. Aceasta include îmbunătățirea calității vieții, creșterea coeziunii sociale și consolidarea comunităților (Murray et al., 2010).

Importanța participării cetățenești – Participarea cetățenească este fundamentală pentru funcționarea unui sistem democratic sănătos. Implicarea activă a cetățenilor în procesele de luare a deciziilor publice asigură transparența, responsabilitatea și legitimitatea guvernelor (Gaventa & Barrett, 2012). Participarea cetățenilor în activități civice și sociale contribuie la combaterea inegalităților și la promovarea justiției sociale. Prin voluntariat, activism și implicare comunitară, cetățenii pot influența politicile publice și pot aduce schimbări pozitive în comunitățile lor (Putnam, 2000). Implicarea cetățenilor în proiectarea și implementarea serviciilor publice poate duce la servicii mai eficiente și mai adaptate nevoilor reale ale comunității. Inițiativele de guvernare participativă demonstrează cum colaborarea dintre cetățeni și autorități poate îmbunătăți calitatea vieții (Arnstein, 1969).

Alegerea temei „Inovarea socială și participarea cetățenească” este justificată de relevanța sa în abordarea provocărilor contemporane. Soluțiile tradiționale nu mai sunt suficiente pentru a face față complexității problemelor actuale, iar inovarea socială și participarea cetățenească oferă

alternative promițătoare. Deși există numeroase studii care abordează separat inovarea socială și participarea cetățenească, există o nevoie de cercetări care să exploreze interdependența dintre aceste concepte. Înțelegerea modului în care acestea se pot susține reciproc poate oferi perspective valoroase pentru dezvoltarea de politici și practici eficiente.

Cercetarea în acest domeniu poate avea un impact direct asupra politicilor publice și asupra practicilor organizaționale. Identificarea factorilor care facilitează inovarea socială și participarea cetățenească poate contribui la dezvoltarea unor intervenții mai eficiente și la îmbunătățirea calității vieții în comunități diverse. Investigarea legăturilor dintre inovarea socială și participarea cetățenească poate contribui la dezvoltarea teoretică a ambelor domenii. Elaborarea unui model teoretic integrat poate oferi o bază solidă pentru cercetări viitoare și poate ghida implementarea de inițiative practice. În contextul globalizării și al schimbărilor economice rapide, inovarea socială și participarea cetățenească devin esențiale pentru construirea unor societăți reziliente și sustenabile. Studiul acestor fenomene poate oferi informații valoroase pentru decidenții politici și economici în elaborarea de strategii pe termen lung.

Inovarea socială și participarea cetățenească sunt cruciale pentru abordarea provocărilor contemporane și pentru promovarea unei dezvoltări sustenabile. Alegerea acestei teme de cercetare este justificată de relevanța sa societală, lacunele existente în literatură, impactul practic potențial și contribuțiile sale la dezvoltarea teoretică. Prin investigarea acestor aspecte, cercetarea poate oferi soluții inovatoare și poate stimula implicarea activă a cetățenilor în procesul de transformare socială.

Aceste puncte subliniază importanța și relevanța inovării sociale și a participării cetățenești, justificând alegerea acestei teme pentru o cercetare aprofundată.

METODOLOGIA DE CERCETARE

În încercarea de a stabili interdependența dintre inovarea socială și participarea cetățenească, au fost explorate teoriile cu privire la cele două procese. Scopul principal al acestei cercetări este de a investiga ce forțe motrice pot fi considerate predominante și influențează inovarea socială în procesele de participare a cetățenilor. În această teză sunt unificate diferite perspective ale inovării sociale și dezvoltarea acesteia în cadrul conceptual al motivației participării, în procesul de inovare socială. Lucrarea de față se concentrează pe aspectul teoretic al inovării sociale, ceea ce îi determină pe cetățeni să participe la activitățile de inovare socială,

întrucât, înțeleg profund acest proces și cunosc motivele pentru care ar alege proiecte de inovare, în vederea schimbării sociale.

Strategia de cercetare utilizată în elaborarea acestei cercetări, presupune trei etape:

- Prima etapă este reprezentată de studierea și analizarea unei bibliografii extinse, prin care s-au evidențiat un portofoliu de lucrări, baze de date, studii aplicative și teoretice referitoare la inovarea socială, participarea cetățenească, co-producție, co-creare, e-participare și e-guvernare.
- Cea de-a doua etapă este reprezentată de adâncirea cercetării, pregătirea structurii lucrării și elaborarea capitolelor.
- Cea de-a treia etapă constă în aplicarea metodelor de inovare socială în procesele participative, folosind și rezumând toate rezultatele cercetării, pentru a înțelege, într-o manieră cât mai consecventă, conceptele cheie ale tezei de doctorat.

Strategia metodologică din prezenta lucrare, o putem încadra în modelele clasice de cercetare, prin combinarea abordării empirice a problemelor de cercetare cu abordarea teoretică. În ceea ce privește metodologia de cercetare, prezenta lucrare, se încadrează în tipologia cercetărilor calitative, întrucât se dorește o înțelegere cât mai bună a conceptelor în jurul cărora gravitează cercetarea, respectiv inovare socială și participare cetățenească. Metoda analizei sistematice a contribuit la identificarea, evaluarea și sintetizarea cunoștințelor științifice existente despre inovarea socială și participarea cetățenească, prin care s-au extras concluzii relevante la nivelul fiecărui capitol și la nivelul tezei de doctorat, s-a analizat validitatea ipotezelor de cercetare și s-a apreciat modul de îndeplinire a obiectivelor de cercetare.

Fiind utilizată, în principal, cercetarea calitativă, metoda de cercetare predominantă în prezenta lucrare se încadrează în analiza sistematică a literaturii, cu ajutorul căreia s-a realizat o revizuire amănunțită a literaturii de specialitate și care a condus la identificarea și analizarea, în detaliu, a studiilor despre tema cercetată, dar și la rezumarea rezultatelor obținute într-un mod cât mai personal. Astfel, în această teză regăsim câteva studii de caz care, ne oferă o cantitate suficientă de informații, care, ajută la înțelegerea fenomenelor de inovare socială și participare cetățenească, în contexte reale. Aceste studii de caz au fost elaborate și adaptate în urma studierii site-urilor web ale diferitelor instituții publice sau companii. Acest lucru a permis culegerea unor informații fiabile și specifice despre procesele studiate.

Totodată, a fost utilizată și metoda comparativă, prin care, pe baza cadrelor generale specifice diferitelor procese analizate în teză, s-au analizat comparații ale diverselor aspecte, cu prioritate empirice și de bune practici, extrase și revalorizate din literatura de specialitate.

OBIECTIVE GENERALE ȘI SPECIFICE

Obiectivul general al cercetării decurge din analiza stadiului actual al cunoașterii privind evoluția, perspectivele și noile abordări ale celor două procese sociale - inovarea socială și participarea cetățenească, a căror interacțiune constituie fundamentul prezentei teze de doctorat.

Acesta este formulat după cum urmează:

O.G. *Cunoașterea și aprofundarea conținutului, caracteristicilor și modalităților de interacțiune bidirecțională a proceselor de inovare socială și participare cetățenească, în contextul global specific al dezvoltării sociale și economice a sectorului public.*

Obiectivul general formulat va fi avut în vedere prin structura și conținutul tezei de doctorat organizate astfel încât să răspundă următoarelor obiective specifice:

O.S.1. *Cercetarea implicării cetățenilor în implementarea măsurilor necesare inovării sociale în sectorul public.*

O.S.2. *Analiza modurilor în care se poate realiza implicarea cetățenilor în procesele de luare a deciziilor și de elaborare a politicilor publice, întrucât participarea cetățenilor contribuie la creșterea transparenței procesului decizional, dar și la eficacitatea și eficiența activității de guvernare.*

O.S.3. *Studierea inovării sociale în procesele de e-guvernare și e-participare, având în vedere faptul că inițiativele digitale sunt, în esență, proiecte inovatoare, fiind necesar ca administrațiile publice să fie capabile să determine și să aprofundeze caracteristicile specifice ale proceselor inovatoare.*

O.S.4. *Proiectarea unor modele de analiză, elaborate în conformitate cu trăsăturile specifice proceselor studiate, respectiv: inovarea socială, participarea cetățenească, co-creare și co-producție și integrarea acestora în cadrul logic și sistemic al demersului de cercetare.*

IPOTEZE DE CERCETARE

În prezenta teză de doctorat, sunt avute în vedere următoarele ipoteze de cercetare:

Ip. 1. *Procesele de inovare socială se pot realiza mai eficient cu ajutorul participării societății civile;*

Ip. 2. *Contribuția Uniunii Europene accelerează cercetarea, implementarea și utilizarea metodelor care stau la baza inovării sociale, datorită resurselor alocate și a strategiilor bine puse la punct;*

Ip. 3. *Implicarea cetățenilor este esențială pentru dezvoltarea și implementarea noilor soluții.*

CAPITOLUL II – INOVAREA SOCIALĂ

Capitolul II prezintă un scurt istoric al conceptului de inovare, concept în jurul căruia se concentrează lucrarea de față. Există numeroase definiții date termenului de inovare, însă, în cadrul acestei cercetări au fost selecționate doar acelea care evidențiază clar caracteristicile esențiale ale inovării sociale. Astfel, în urma prezentării câtorva definiții ale acestui concept, s-a ajuns la concluzia că, inovarea socială are un caracter social, atât din punct de vedere al scopurilor urmărite, cât și al mijloacelor folosite, și, care, prin aplicarea de noi idei, răspunde anumitor nevoi sociale. Ulterior, au fost prezentate câteva aspecte legate de inovarea socială în România, unde, s-a scos în evidență faptul că, inovarea socială în România este la un nivel prematur, deoarece nu există un cadru legislativ și un cadru instituțional al finanțării, care, să ofere un suport continuu de la bugetul de stat. De asemenea, acest lucru se întâmplă și din cauza faptului că, infrastructura de specialitate și evaluarea rezultatelor din cercetare și inovare sunt, încă, în proces de materializare. Totodată, acest argument este susținut și de faptul că finanțările alocate cercetării și inovării, sunt utilizate ineficient, dar și de faptul că inițiativa din acest domeniu, nu sunt suficient de bine puse la punct. Pe de altă parte, Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027 a adus schimbări semnificative în domeniul de cercetare și inovare din România. Această strategie urmărește investiții considerabile în domeniul inovării și cercetării, astfel încât, să determine creșterea producțiilor științifice, creșterea calității vieții și creșterea locurilor de muncă, aspect ce duce la sporirea speranțelor cetățenilor și organizațiilor din domeniul cercetării. Această strategie, spre deosebire de strategiile anterioare, vizează și specializarea inteligentă, fiind în strânsă concordanță cu Strategia Națională pentru dezvoltare Durabilă a României 2030.

În acest capitol, se regăsesc și unele aspecte generale legate de inovarea socială în statele europene. Astfel, s-a constatat că, Uniunea Europeană este foarte activă atunci când vine vorba de inovarea socială, însă, ar trebui ca aceasta să fie mult mai competitivă, pentru a-și păstra poziția în clasamentul internațional în materie de inovare.

Ulterior, regăsim aspecte legate de politica în materie de inovare a Uniunii Europene, dar, și aspecte legate de diferite programe de cercetare și inovare din Uniunea Europeană.

Acest capitol vizează și angajarea cetățenilor în procesul de inovare socială, fapt care, ajută la definirea priorităților politice pe termen lung, la îmbunătățirea calității și legitimitatea deciziilor de politică și, la creșterea vizibilității inovării în societate. De asemenea, s-a realizat o analiză SWOT a procesului de angajare a cetățenilor în inovarea socială, pentru a evalua factorii pozitivi, factorii negativi, oportunitățile și amenințările acestuia. În zilele de astăzi, inovarea reprezintă forța motrice, din spatele celor mai importante dezvoltări din societate. Inovarea socială, în special, are potențialul de a schimba lumea într-un mod semnificativ. Așadar, au fost explorate cele șase etape ale inovării sociale.

Ultima parte a acestui capitol prezintă unele dintre cele mai actuale și mai importante inovații în constituirea procesului democratic, respectiv co-design și bugetare participativă. Bugetarea participativă este un proces eficient de consolidare a democrației, care, poate îmbunătăți furnizarea de servicii, sporind în același timp încrederea, implicarea, transparența și responsabilitatea între cetățeni și guverne. Pe de altă parte, co-designul reunește experiența trăită și experiența profesională, pentru a învăța unul de la celălalt și a îmbunătăți lucrurile, prin proiectare.

CAPITOLUL III - PARTICIPAREA CETĂȚENEASCĂ

Capitolul al III-lea conturează noțiunea de „participare a cetățenilor”, aceasta referindu-se în principal, la implicarea cetățenilor în luarea deciziilor publice, întrucât inovarea socială vizează problemele principale ale societății și presupune implicarea cetățenilor în orice domeniu. Așadar, în momentul în care cetățenii sunt implicați în strategii de refacere, este obligatoriu ca autoritățile publice să țină cont de modul în care acestea își stabilesc procesele de participare a cetățenilor. Participarea continuă a cetățenilor în politicile publice și în procesele de luarea a deciziilor, ar trebui să reprezinte o activitate normală.

În cadrul acestui capitol s-a acordat o importanță deosebită, activității de implicare a cetățenilor în procesul decizional în perioada contemporană, descriind, în detaliu, democrația, statul de drept și societatea civilă. Aceste doctrine determină capacitatea cetățenilor de a participa și de a influența societatea, asigurându-se că, autoritățile publice acționează în serviciul oamenilor, le aud problemele și, fac schimbări reale.

În statele democratice, implicarea cetățenilor în procesele decizionale, reprezintă o acțiune progresivă, lucru ce înseamnă că, trebuie parcurse anumite etape, care, interferează cu cele două niveluri de participare. În ultimii ani, comunitățile de pe tot globul și-au exprimat nevoia și dorința în creștere de a fi direct implicate în luarea deciziilor locale, iar, acest lucru, se poate realiza, trecând prin cele două niveluri ale participării, respectiv informarea și consultarea.

Ulterior, s-a stabilit interacțiunea dintre inovarea socială și participarea cetățenească. Introducerea noțiunii de inovare în procesul de participare cetățenească reprezintă îmbunătățirea acțiunilor de consultare publică prin stabilirea și implementarea de noi idei, metode și tehnologii, pentru a spori calitatea consultării publice. Tot în acest capitol sunt prezentate beneficiile și riscurile implicării cetățenilor în procesele decizionale, avantajele și dezavantajele participării, precum și valorile și principiile participării civile. Oricât de tentantă este ideea unei participări sporite a cetățenilor în procesul decizional, suntem nevoiți să admitem că, avantajele participării cetățenilor sunt numeroase pentru guverne, comunități și cetățeni, dar, entuziasmul pentru implicarea cetățenilor în fiecare decizie publică se estompează, atunci când, dezavantajele acestui proces sunt recunoscute. De asemenea, implicarea cetățenilor în procesele decizionale, implică numeroase beneficii, dintre care amintim: capacitatea de a construi sprijin comunitar pentru un proiect și de a îmbunătăți relațiile cu părțile interesate, o mai bună înțelegere publică a responsabilităților autorităților publice, îmbunătățirea cunoștințelor tehnici ale autorităților și ale cetățenilor, îmbunătățirea calității procesului decizional, acces mai mare la abilitățile și cunoștințele cetățenilor.

De asemenea, în această parte a lucrării, au fost abordate și aspecte legate de principiul consultării cetățenilor. Consultarea cetățenilor este un mecanism de participare, care, urmărește să cunoască opiniile, sugestiile sau propunerile, comentariile și contribuțiile utilizatorilor, cetățenilor și grupurilor de interese, cu privire la proiectele, standardele, politicile, programele sau procedurile desfășurate de autoritățile publice, înainte de formularea acestora.

CAPITOLUL IV - CO-CREAREA, CO-PRODUCȚIA ȘI IMPLICAREA CETĂȚENILOR ÎN SERVICIILE PUBLICE

Capitolul al IV-lea ilustrează faptul că participarea cetățenilor este considerată o condiție necesară pentru inovarea socială în sectorul public, fiind important să avem cunoștințe sistematice cu privire la condițiile în care cetățenii sunt pregătiți să se angajeze în „călătoria inovării sociale” (Voorberg et al., 2015, p. 3). Acest capitol debutează cu informații legate de cadrul conceptual și relațional al procesului de co-creare, urmat de o revizuire sistematică a literaturii academice privind co-crearea și co-producția publică. Co-producția și co-crearea apar, atunci când, cetățenii participă activ la furnizarea și proiectarea serviciilor pe care le primesc. Aceste procese au intrat din ce în ce mai mult pe agenda factorilor de decizie, pe măsură ce interesul pentru participarea cetățenilor a crescut vertiginos peste tot. Participarea cetățenilor la crearea și producerea serviciilor publice este unul dintre subiectele principale ale cercetărilor actuale, privind administrația publică și managementul public. Co-crearea se referă la participarea activă a cetățenilor, care, sunt utilizatori ai unui produs sau serviciu. Astfel, cetățenii sunt considerați, mai degrabă, parteneri creativi decât utilizatori finali și, în acest fel, creează în colaborare, servicii la nivel strategic. Pe de altă parte, co-producția este asociată cu intervenția utilizatorilor în fazele de producție.

După stabilirea acestor două concepte, au fost identificate o serie de asemănări și deosebiri între acestea. Aceste noțiuni au câteva caracteristici importante. În primul rând, ele se referă la procese și, prin urmare, sunt caracterizate printr-o dimensiune temporală și, de multe ori cicluri iterative bazate pe feedback-ul utilizatorului, ca mecanism de operare crucial, spre deosebire de activități limitate și definite rigid. Un alt aspect de bază comun este dinamica participativă, care, stimulează colaborarea între o diversitate de părți interesate, care, pot fi implicate la o scară variabilă, de la grupuri la întreaga comunitate. În cele din urmă, ambele conceptele se referă la procese deschise, în care rezultatul este construit în colaborare printr-o abordare „de jos în sus”. Adesea, principiul de bază este că procesul este la fel de important ca rezultatul, dacă nu mai mult. În ceea ce privește diferențele dintre cele două concepte, putem spune că, co-crearea este comună, pentru a crea parteneriate între două sau mai multe startup-uri sau companii. Înțelegem acest lucru deoarece co-crearea înseamnă că, aparține aceluiași grup, care, se concentrează pe crearea de produse sau servicii de la o singură companie sau Startup. Pe de altă parte, co-producția vizează implicarea clienților în timpul procesului de producție a serviciilor, adică, acel moment în care, materiile prime necesare sunt reunite și combinate pentru a genera ceva nou.

Tot în acest capitol, regăsim aspecte legate de contextul politic și administrativ, național și internațional al co-creării și co-producției publice, care oferă o scurtă privire de ansamblu asupra celor mai importante caracteristici în contextul administrativ din Danemarca, Estonia, Germania, Olanda, Slovacia, Spania, Regatul Unit și România.

Ultima parte a acestui capitol cuprinde informații despre implicarea cetățenilor în serviciile publice, dar și aspecte legate de legătura și importanța proceselor de co-creare și co-producție cu inovarea socială și participarea cetățenească. Astfel, implicarea cetățenilor în activitatea de prestare a serviciilor publice este o problemă de mare importanță pentru viața comunitară a țării. Pe de o parte, afectează substanțial calitatea vieții populației, deoarece, acest lucru are ca rezultat bunăstarea, viața și sănătatea cetățenilor, iar pe de altă parte, are în vedere acoperirea populației, deoarece afectează nevoile de bază ale tuturor beneficiarilor serviciilor publice. Totodată, se poate spune că implicarea cetățenilor în serviciile publice, poate fi considerată atât un drept, cât și o datorie. Cu alte cuvinte, aceasta nu este doar o atribuție derivată din condiția de cetățean, dar constituie și o obligație pentru fiecare dintre noi.

CAPITOLUL V - E-GUVERNARE ȘI E-PARTICIPARE – PROCESE ADIACENTE INOVĂRII SOCIALE ȘI PARTICIPĂRII CETĂȚENEȘTI

Capitolul al V-lea este un capitol care prezintă interes, deoarece noile tehnologii sunt tentante, întrucât, adesea, aduc soluții mai bune și oferă posibilități atractive pentru schimbarea metodelor de operare. Acest capitol a fost introdus în prezenta cercetare, deoarece, cele două procese, respectiv e-guvernarea și e-participarea oferă fundamentul și instrumentele necesare dezvoltării, atât a inovării sociale cât și a participării sociale, fiind, concomitent, și un catalizator și un suport eficient al interacțiunii acestora.

E-guvernarea are două roluri importante. Primul rol, cel mai utilizat și avansat din punct de vedere tehnologic este rolul tranzacției. Acest rol se referă la modul în care guvernele utilizează e-guvernarea pentru a îmbunătăți eficiența serviciilor publice și a implica cetățenii. Al doilea rol al guvernării electronice este de a permite utilizarea TIC pentru a obține sprijinul public pentru politici și pentru a crește participarea cetățenilor la procesele publice de luare a deciziilor sau la procesul de formulare a politicilor publice. E-guvernarea este astfel înțeleasă “ca un canal de participare a cetățenilor” (Ahn & Bretschneider, 2011, p. 414).

Utilizarea instrumentelor digitale pentru a promova participarea cetățenilor, adică fie e-participarea, fie participarea digitală, s-a răspândit în întreaga lume, iar majoritatea orașelor mari promovează participarea cetățenilor prin utilizarea TIC și a mass-media. Pandemia de Covid-19 și restricțiile privind adunările fizice au contribuit, de asemenea, la creșterea cererii pentru aceste instrumente. Inovările în participarea digitală tind să faciliteze comunicarea bidirecțională între cetățeni și guverne și, să ofere oportunități extinse cetățenilor de a lua parte active, la procesele publice de luare a deciziilor. Inovarea socială și rețelele de colaborare trebuie utilizate pe deplin, pentru a stimula participarea publicului și a societății civile la elaborarea și gestionarea politicilor UE.

Se consideră că, este important, doar din punctul de vedere al guvernării electronice, ca autoritățile publice să urmărească politici și intervenții specifice menite să reducă decalajul digital. În cadrul acestui capitol s-au adus în discuție problemele legate de confidențialitate și securitate. În acest sens, se poate spune că cei mai mulți dintre cetățeni nu folosesc serviciile de e-guvernare deoarece nu au garanția respectării vieții private și de securitate. Pe de altă parte, puterile publice sunt interesate să păstreze încrederea cetățenilor (de exemplu, acestea trebuie să asigure cetățenii că nu folosesc informațiile acestora în alte scopuri). În ceea ce privește obstacolele legislative și de reglementare, se poate spune că succesul depinde în mare măsură de stabilirea de către autoritățile publice a unui cadru legal adecvat. Tot în acest capitol s-au adus în discuție aspecte legate de lipsa cadrelor tehnice comune și a infrastructurii, dar și aspecte legate de anumiți factori perturbatori și etapele acestora.

Dacă prima parte a capitolului este despre noțiunile de e-guvernare și e-participare, cea de-a doua parte vizează inovarea socială în procesele de e-guvernare și e-participare. Astfel, deoarece inițiativele digitale sunt în esență proiecte inovatoare, este necesar ca administrațiile publice să fie capabile să se ocupe de caracteristicile specifice ale proceselor inovatoare. Introducerea canalelor digitalizate poate, de fapt, să suprapună, să înlocuiască sau să suplimenteze canalele existente. Digitalizarea, informatizarea și virtualizarea fac disponibile noi abordări ale inovării sociale care permit (prin platforme digitale și sisteme ciber-fizice) transformarea prezentelor modele democratice reprezentative în altele mai directe. Guvernarea deschisă este, de asemenea, considerată ca o parte a inovării sociale care este transformată și pusă în aplicare prin noi mijloace de contribuție externă într-un cadru public. Conceptul de guvernare deschisă a fost introdus în mod clar în opoziție cu guvernarea închisă, care legitimează secretul din motive de stat. Guvernarea

deschisă este o doctrină de guvernare care susține că cetățenii au dreptul de a accesa documentele și procedurile guvernului, pentru a permite o supraveghere publică eficientă. De-a lungul anilor, conceptul de guvernare deschisă s-a extins treptat de la identificarea dezvoltării informațiilor guvernamentale sensibile din punct de vedere politic, la un concept mai larg de transparență și apoi la o gamă și mai largă de obiective și funcții guvernamentale, inclusiv participarea publică, inovarea în sectorul public, datele deschise, utilizarea TIC, precum și îmbunătățirea serviciilor publice și a eficienței guvernamentale.

În cele din urmă, în acest capitol sunt prezentate câteva exemple de bune practici de e-guvernare inovativă, din țări precum Spania, Finlanda și România, dar și evoluțiile e-participării ca expresie a participării cetățenești. Întrucât, în prezent, inteligența artificială este un subiect profund dezbătut, acest capitol vizează și relația dintre inteligența artificială și co-creativitatea. Astfel, viitorul pozitiv al creativității și al inteligenței artificiale constă într-o colaborare armonioasă care poate aduce beneficii tuturor, care poate duce la un nou nivel de productivitate creativă, respectând considerațiile etice și valorile umane în timpul procesului de creație.

CAPITOLUL VI - APLICAREA METODELOR DE INOVARE SOCIALĂ ÎN PROCESELE PARTICIPATIVE

Capitolul VI folosește și rezumă toate rezultatele cercetării, care, contribuie la înțelegerea interdependenței dintre inovarea socială și participarea cetățenească. Obiectivul principal al acestui capitol a fost acela de a elabora câteva modele de analiză, sistematizate pe baza unor elemente fundamentale proceselor de inovare socială și participare cetățenească.

Astfel, în prima parte a acestui capitol regăsim un exemplu de bună practică din România, respectiv: Evaluarea guvernului colaborativ – cazul județului Timiș. Alegerea județului Timiș, a fost determinată de faptul că, orașul Timișoara a fost printre primele orașe din România care, a recunoscut importanța tehnologiei și informațiilor în diferite domenii de politică și, totodată, printre primele orașe care a adoptat inițiative de inovare socială. În acest studiu, sunt prezentate rezultatele conținutului și investigației funcționale, pentru cele mai reprezentative autorități locale, respectiv Primăria Timișoarei și Consiliul Județean Timiș. Pentru prezentarea datelor specifice acestui studiu, au fost evaluate caracteristici online, fiind studiate, în detaliu, site-urile web ale celor două instituții, pentru a oferi o imagine completă și complexă. Analiza datelor și interpretarea rezultatelor cercetării sunt redată prin intermediul unor tabele, referitoare la caracteristicile privind

disponibilitatea informațiilor, caracteristicile de livrare și caracteristicile de îmbunătățire democratică. Astfel, au fost colectate, într-o formă logică și unitară, informații care, au dus la concluzia că, inovarea și construirea de interfețe electronice nu pot elimina, încă, sistemul tradițional de furnizare de informații și servicii.

În continuare, în acest capitol, s-au descris câteva exemple de bune practici privind metodologiile inovative în procesele participative din Spania, Anglia și Finlanda, pentru a scoate în evidență diferențele în materie de inovare și participare cetățenească, dintre țara noastră și alte state europene. Așadar, în urma studierii platformei Consul Project din Spania, a proiectului Involve din Anglia și a Consiliului consultativ KANE din Finlanda, conchid faptul că:

- Autoritățile publice din aceste țări promovează propunerile cetățenilor, prin poziționarea acestora pe agenda de lucru;
- Utilizează metode și mecanisme, care, permit implicarea tuturor, inclusiv a comunităților rurale;
- Stimulează activitățile de cercetare și folosesc rezultatele acestora pentru determinarea unor noi soluții inovatoare în procesele de participare;
- Promovează și stimulează cooperarea și interacțiunea dintre autoritățile publice și societatea civilă;
- Utilizează instrumente și tehnologii potrivite, pentru a se asigura că cetățenii participă activ și folosesc serviciile publice;
- Utilizează platforme inovative care, garantează participarea cetățenilor, în toate fazele proiectării și dezvoltării inițiativelor de politici publice;
- Utilizează platforme și site-uri ușor de utilizat, lucru care stimulează cetățenii să transmită sugestii și propuneri și, să susțină diferite inițiative de politici publice;
- Implementează, frecvent, noi metode de implicare a cetățenilor în procesele decizionale.

CONCLUZII

Din concluziile tezei, putem identifica într-un mod sintetic contribuția lucrării la consolidarea rezultatelor științifice din ariile studiate, în special cea a inovării sociale și participării cetățenești. Așa cum reiese și din titlul cercetării, noțiunile de bază sunt *inovare socială* și *participare cetățenească*.

În această cercetare am încercat să identific temele majore ale inovării sociale legate de acest tip de guvernare colaborativă, prin realizarea unei analize conceptuale a literaturii științifice despre inovarea socială. Creșterea procesului de inovare socială exprimă nemulțumirea față de inovare așa cum o cunoaștem și capacitatea acesteia de a oferi rezultate juste și durabile. Cu toate acestea, inovarea socială este, de asemenea, vagă ca concept, punând astfel la îndoială dacă conceptul oferă îmbunătățiri sau alternative reale.

În lucrarea de față am încercat să gândesc inovarea socială ca un concept colaborativ. Cadrul conceptual arată colaborarea, mai degrabă decât contestația, pentru a oferi un spațiu pentru lucrul împreună a diferitelor perspective și actori. Cadrul de concept colaborativ încearcă să explice o diversitate de utilizări. Evidențiind trăsăturile cheie ale inovării sociale ca concept de colaborare, acesta caută să contribuie la o practică emergentă care face diferitele contribuții, parte dintr-o conversație progresivă despre inovarea socială, ideile evaluative asociate cu aceasta și dovezile din politici și proiecte.

Identificând utilizări transformative, taxonomice și tranziționale-sceptice ale inovării sociale, lucrarea evidențiază importanța analizării aspectelor evaluative ale reconfigurărilor multisectoriale asociate inovării sociale, astfel încât să țină evidența rolului acesteia pentru justiție și sustenabilitate.

Convingerea că indivizilor ar trebui să li se acorde voce în guvernare face apel la idealurile noastre democratice, acest lucru fiind de mult timp identificată la nivel internațional. Deși pare să existe un acord universal că implicarea cetățenilor în procesul de luare a deciziilor guvernamentale este o idee bună, există puțin acord cu privire la cea mai bună modalitate de a obține o implicare semnificativă. Există multe modalități de a consulta publicul și de a obține o idee despre ceea ce ei văd ca probleme și oportunități, fiind cu totul altceva să implicăm activ cetățenii în procesul de luare a deciziilor.

Această cercetare explorează provocările și dilemele asociate cu participarea directă a cetățenilor, reflectă asupra diferitelor modele de interacțiuni cetățeni-guvern și face recomandări pentru a trece dincolo de participarea convențională. Deși beneficiile includerii cetățenilor în procesul deliberativ sunt recunoscute pe scară largă, participarea cetățenilor nu este căutată în mod obișnuit în procesul de luare a deciziilor.

Analiza critică a obiectivului general al participării cetățenilor relevă conflicte de bază între democrația participativă și expertiza profesională. Planificatorii și alți profesioniști urbani s-au

confruntat cu multe probleme în încercarea de a încuraja participarea cetățenilor la luarea deciziilor în comun. Unele dintre dileme pot fi rezolvate prin recunoașterea și adoptarea unei strategii de participare concepute special pentru a se potrivi cu nevoile societăților.

În cadrul acestei cercetări am încercat să aduc în discuție modul în care participarea sporită și semnificativă poate duce la proiecte mai bune și la un proces de dezvoltare mai previzibil și mai echitabil și să subliniez unele dintre instrumentele pe care sectorul public și privat au început să le folosească. În cadrul procesului de dezvoltare, membrii comunității au nevoie de informații despre o serie de alternative posibile înainte de a-și exprima alegerile sau preocupările. În cadrul majorității proceselor de participare a cetățenilor, doar o mică parte a comunității se angajează în luarea deciziilor din cauza barierelor socio-economice, lingvistice sau educaționale ale clasei. Pentru a implica mai bine toți cetățenii, autoritățile locale și comunitatea de dezvoltare pot deveni creative în identificarea și utilizarea noilor metode de solicitare, de răspuns și de partajare a informațiilor. Atingerea și colaborarea cu cetățenii într-un proces semnificativ și de durată va permite comunităților să-și realizeze viziunea despre unde și cum să crească în continuare.

Odată ce societatea își construiește capacitatea individuală și instituțională a cetățenilor săi, atunci aceasta poate îndeplini condițiile și sarcinile care îi revin societății civile. Diseminarea procedurilor și standardelor de elaborare și analiză a politicilor, împuternicește toți cetățenii, oferindu-le cunoștințe despre cum să gestioneze eficient schimbările, creând astfel un climat de optimism și încredere.

VALIDAREA IPOTEZELOR DE CERCETARE

Pe parcursul anilor, cercetarea de față a examinat relația dintre inovarea socială și participarea cetățenească, prin intermediul unor procese precum co-creare, co-producție, co-design sau bugetare participativă. Având în vedere faptul că tema a fost una de interes și foarte complexă, prezenta lucrare a fost realizată prin îmbinarea abordării teoretice cu cea empirică, astfel încât să se aducă atingere obiectivelor și ipotezelor de cercetare.

* Având în vedere *ipoteza 1* a cercetării, denumită “*Procesele de inovare socială se pot realiza mai eficient cu ajutorul participării societății civile*”, am identificat printr-o evaluare amănunțită, legătura dintre inovarea socială și participarea cetățenească.

Pentru a verifica validitatea prezentei ipoteze, prezenta lucrare demonstrează că, orientarea sistemului de cercetare și inovare către participarea, inteligența comună a societății, integrarea

unor standarde înalte de integritate și etică, precum și dezvoltarea interesului pentru știință sunt foarte importante.

Odată cu finalizarea lucrării, concluzionăm că *această ipoteză este validată*, cu mențiunea că participarea cetățenilor implică și riscuri, evidențiate în teză, care, pot genera daune, în special, atunci când nu se au în vedere factorii contextuali.

Pentru susținerea acestei concluzii, aducem următoarele argumente:

Capitolul 2 evidențiază faptul că inovarea socială are ca scop îmbunătățirea calității vieții cetățenilor și se bazează pe inițiativele și relațiile sociale dezvoltate prin acțiuni colective ale societății civile. În România, ONG-urile și alte organizații de economie socială joacă un rol crucial în realizarea inovării sociale, abordând nevoi sociale urgente.

Capitolul 3 subliniază importanța participării cetățenilor în procesele decizionale, arătând că aceasta contribuie la transparența și eficacitatea guvernării și la creșterea responsabilității autorităților publice. Participarea activă a cetățenilor îmbunătățește calitatea deciziilor și legitimitatea acestora.

Capitolul 4 descrie co-crearea și co-producția ca metode de inovare socială ce implică direct cetățenii în dezvoltarea și implementarea serviciilor, subliniind importanța implicării active a acestora pentru a obține soluții mai eficiente și adaptate nevoilor reale.

Deși, participarea activă la cercetare și inovare, prin implicarea absolută a cetățenilor, poate duce la îmbunătățirea calității cercetării și inovării, o poate face mai semnificativă pentru societate și poate avea beneficii importante pentru cei care participă, participarea implică, de asemenea, riscuri de a genera daune suplimentare, în special, atunci când acestea sunt practicate într-un mod care nu ține cont de acești factori contextuali.

* Pentru a verifica validitatea *Ipotezei 2*, intitulată “*Contribuția Uniunii Europene accelerează cercetarea, implementarea și utilizarea metodelor care stau la baza inovării sociale, datorită resurselor alocate și a strategiilor bine puse la punct*”, s-a realizat o prezentare a inovării sociale în România și în statele europene și, s-a descris politica în materie de inovare a Uniunii Europene, prin intermediul programelor de cercetare și inovare din Uniunea Europeană.

La nivel european, există diverse programe operaționale în materie de inovare, care, reprezintă surse prețioase de finanțare pentru companiile publice și private. Uniunea Europeană, prin intermediul resurselor alocate și a strategiilor sale, urmărește dezvoltarea statelor sale

membre, prin intermediul proceselor de inovare, deoarece inovațiile determină îmbunătățirea condițiilor de trai, progresul social și progresul economic.

În raport cu toate informațiile colectate în prezenta cercetare, concluzionăm că ***această ipoteză este validată***. Pentru susținerea acestei afirmații, sunt prezentate următoarele argumente:

Capitolul 2 și capitolul 3 menționează că Uniunea Europeană sprijină inovarea socială prin programe de finanțare și politici specifice, cum ar fi Orizont 2020 și Orizont Europa. Aceste programe oferă resurse financiare și infrastructura necesară pentru a dezvolta și implementa soluții inovatoare în diverse domenii, inclusiv sănătate, educație și dezvoltare locală.

Capitolul 3 arată că sprijinul UE include mecanisme financiare și inițiative care promovează colaborarea între statele membre, autorități publice, societatea civilă și mediul academic, pentru a aborda probleme sociale complexe. Politicile de coeziune și Institutul European de Inovare și Tehnologie (EIT) sunt exemple clare ale angajamentului UE de a susține inovarea socială.

Capitolul 5 discută despre e-guvernare și e-participare, procese susținute de Uniunea Europeană care îmbunătățesc eficiența administrativă și participarea cetățenilor, contribuind, astfel, la inovarea socială.

Așadar, companiile care beneficiază de suport financiar de la Uniunea Europeană, au un nivel de inovare mai ridicat, în comparație cu celelalte, care, în lipsa resurselor, nu sunt capabile să determine creșterea nivelului inovării.

* Pentru a verifica importanța implicării cetățenilor, am formulat ***ipoteza 3*** exprimată prin ***“Implicarea cetățenilor este esențială pentru dezvoltarea și implementarea noilor soluții”***.

În domeniul inovării sociale există o ipoteză similară: implicarea oamenilor în dezvoltarea de noi modalitățile de abordare a provocărilor sociale va duce la soluții mai eficiente și mai legitime. Cu siguranță, pare de neconceput că am putea dezvolta vreo soluție pe termen lung la oricare dintre provocările economice, de mediu sau sociale tot mai mari, cum ar fi șomajul în rândul tinerilor, îmbătrânirea societății, bolile cronice sau schimbările climatice, fără colaborarea și implicarea cetățenilor.

Pentru a implica mai bine toți cetățenii, autoritățile locale și comunitatea de dezvoltare pot deveni creative în identificarea și utilizarea noilor metode de solicitare, de răspuns și de partajare a informațiilor. Atingerea și colaborarea cu cetățenii într-un proces semnificativ și de durată, va permite comunităților să-și realizeze viziunea despre unde și cum să crească în continuare.

Având în vedere informațiile culese de-a lungul stadiului doctoral, putem confirma că prezenta *ipoteză este validată*. Pentru susținerea acestei afirmații, aducem următoarele argumente:

Capitolul 3 detaliază beneficiile participării cetățenilor în procesele decizionale, arătând că implicarea lor duce la luarea unor decizii mai informate și mai legitime. Participarea cetățenilor ajută la identificarea și implementarea unor soluții mai eficiente și mai bine adaptate la nevoile comunității.

Capitolul 4 prezintă co-crearea și co-producția ca metode esențiale în inovarea socială, care implică cetățenii în mod activ și continuu. Aceste metode permit dezvoltarea de soluții inovatoare prin colaborarea dintre cetățeni și autorități.

Capitolul 6 oferă exemple concrete din România și alte țări europene, demonstrând că implicarea cetățenilor în proiectele de inovare socială conduce la succesul acestora. Studiile de caz arată cum participarea activă a cetățenilor contribuie la îmbunătățirea serviciilor publice și la crearea unor comunități mai reziliente.

Implicarea cetățenilor permite cercetătorilor să înțeleagă mai bine nevoile sociale și societale și poate crește rezultatele științifice. Totuși, aceste procese de participare ar trebui să fie mai puternice din punct de vedere etic și mai responsabile, pentru a garanta integritatea cercetării și pentru a avea rezultate riguroase și fără erori. De asemenea, implicarea cetățenilor în știință ar trebui să respecte standardele științifice, metodele, principiile și procedurile esențiale ale cercetării, pentru a asigura corectitudinea și validitatea și pentru a fi într-adevăr benefică cercetării.

Așadar, argumentele prezentate susțin ipotezele prezentei cercetări, evidențiind rolul crucial al participării societății civile și al cetățenilor în procesele de inovare socială, precum și importanța sprijinului Uniunii Europene în accelerarea cercetării și implementării soluțiilor inovatoare.

ÎNDEPLINIREA OBIECTIVELOR DE CERCETARE

* **Obiectivul general:** Cunoașterea și aprofundarea conținutului, caracteristicilor și modalităților de interacțiune bidirecțională a proceselor de inovare socială și participare cetățenească, în contextul global specific al dezvoltării sociale și economice a sectorului public.

Pentru a demonstra atingerea acestui obiectiv, argumentăm următoarele:

Capitolul 2 și capitolul e demonstrează importanța interacțiunii dintre inovarea socială și participarea cetățenească. Inovarea socială este definită prin capacitatea de inițiativă a societății civile și prin acțiuni colective care îmbunătățesc calitatea vieții cetățenilor.

Capitolul 4 și *capitolul 5* detaliază cum co-crearea, co-producția, precum și e-participarea, sunt modalități esențiale prin care cetățenii se implică activ în procesele de inovare socială, contribuind astfel la dezvoltarea socială și economică.

* **O.S.1.:** Cercetarea implicării cetățenilor în implementarea măsurilor necesare inovării sociale în sectorul public

Pentru demonstrarea îndeplinirii acestui obiectiv, prezentăm următoarele:

Capitolul 3 arată că participarea cetățenilor în implementarea măsurilor de inovare socială este esențială pentru succesul acestora. Cetățenii aduc perspective valoroase și feedback, care îmbunătățesc calitatea și relevanța soluțiilor implementate.

Capitolul 4 subliniază că metodele participative, cum ar fi co-crearea și co-producția, permit cetățenilor să devină co-creatori ai soluțiilor, ceea ce conduce la o mai mare acceptare și sustenabilitate a măsurilor de inovare socială.

* **O.S.2.:** Analiza modurilor în care se poate realiza implicarea cetățenilor în procesele de luare a deciziilor și de elaborare a politicilor publice, întrucât participarea cetățenilor contribuie la creșterea transparenței procesului decizional, dar și la eficacitatea și eficiența activității de guvernare

Considerăm că acest obiectiv a fost îndeplinit, iar pentru a demonstra îndeplinirea acestuia, argumentăm următoarele:

Capitolul 3 evidențiază importanța transparenței și responsabilității în guvernare, subliniind că participarea cetățenilor în procesele decizionale contribuie semnificativ la îmbunătățirea calității deciziilor și la creșterea legitimității acestora.

Exemplele de bune practici prezentate în *capitolul 4* și *capitolul 6* demonstrează cum participarea cetățenilor, prin diverse platforme și inițiative, poate conduce la elaborarea unor politici publice mai bine fundamentate și mai eficiente.

* **O.S.3.:** Studiarea inovării sociale în procesele de e-guvernare și e-participare, având în vedere faptul că inițiativele digitale sunt, în esență, proiecte inovatoare, fiind necesar ca administrațiile publice să fie capabile să determine și să aprofundeze caracteristicile specifice ale proceselor inovatoare

Concluziile specifice pentru demonstrarea îndeplinirii acestui obiectiv sunt următoarele:

Capitolul 5 discută rolul esențial al e-guvernării și e-participării în inovarea socială. Inițiativele digitale, cum ar fi platforma „Decide Madrid”, exemplifică modul în care tehnologia poate spori implicarea cetățenilor și eficiența guvernării.

E-participarea permite cetățenilor să contribuie activ la procesele decizionale, facilitând accesul la informații și implicarea lor continuă, ceea ce este esențial pentru succesul inovării sociale.

* **O.S.4.:** Proiectarea unor modele de analiză, elaborate în conformitate cu trăsăturile specifice proceselor studiate, respectiv: inovarea socială, participarea cetățenească, co-creare și co-producție și integrarea acestora în cadrul logic și sistemic al demersului de cercetare
Concluziile specifice pentru a dovedi faptul că acest obiectiv a fost îndeplinit sunt următoarele:

Capitolul 4 și *capitolul 6* oferă modele de analiză detaliate pentru procesele de inovare socială, participare cetățenească, co-creare și co-producție. Aceste modele sunt integrate într-un cadru sistemic care facilitează înțelegerea și aplicarea lor în diverse contexte.

Studiile de caz prezentate în *capitolul 6* arată cum aceste modele pot fi adaptate și aplicate în contextul specific al României și al altor țări europene, demonstrând flexibilitatea și eficiența lor.

Prin analiza textului furnizat, am evidențiat interacțiunea sistemică dintre inovarea socială și participarea cetățenească, rolul crucial al co-creării și co-producției, importanța inițiativelor de e-participare și e-guvernare, precum și contribuția studiilor de caz și a bunelor practici la aprofundarea teoretică. De asemenea, am subliniat rolul catalizator al inteligenței artificiale și impactul politicilor UE asupra inovării sociale și participării cetățenești. Aceste concluzii susțin îndeplinirea obiectivelor generale și specifice ale prezentei cercetări.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- Abramson, M., & Morin, T. (2003). *E-government*. Oxford: Rowman&Littlefield.
- Agger, A. (2012). *Towards tailor-made participation: How to involve different types of citizens in participatory governance*. *Town Planning Review*, 83(1), 29-45. doi:DOI:10.2307/41349079
- Ahn, M., & Bretschneider, S. (2011). *Politics of E-Government: E-Government and the Political Control of Bureaucracy*. *Public Administration Review* 71(3), 414-424. doi:DOI:10.1111/j.1540-6210.2011.02225.x
- Andion, C., Ronconi, L., Moraes, R. L., Gonsalves, A. K., Serafim, L. B., Andion, & Andion. (2017). *Sociedade civil e inovação social na esfera pública: uma perspectiva pragmatista*. *Revista de Administração Pública* 51(3), 369-387.
- Ansell, C. (2012). *What is democratic experiment?* *Contemporary Pragmatism* 9(2), 159-180.
- Arnstein, S. R. (1969). A Ladder of Citizen Participation. *Journal of the American Institute of Planners* 35(4), 216-224.
- Backhaus, J., Genus, A., & Wittmayer, J. M. (2017). *Introduction: The nexus of Social Innovation, sustainable consumption and societal transformation*. In J. Backhaus, A. Genus, & J. M. Wittmayer, *Social Innovation and Sustainable Consumption: Research and Action for Societal Transformation* (pp. 1-11). New York: Routledge.
- Bason, C. (2010). *Leading public sector innovation: Co-creating for a better society*. Bristol: Policy Press.
- Baumer, E., Sueyoshi, M., & Tomlinson, B. (2011). *Bloggers and Readers Blogging Together: Collaborative Co-Creation of Political Blogs*. *Computer Supported Cooperative Work (CSCW)*, vol. 20 nr. (1-2), 1-36.
- Bourdieu, P. (1986). *The Forms of Capital*. In J. Richardson, *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education* (pp. 241-258). Westport: Greenwood Press. Retrieved Mai 20, 2024, from <https://www.socialcapitalgateway.org/sites/socialcapitalgateway.org/files/data/paper/2016/10/18/rbasicsbourdieu1986-theformsofcapital.pdf>
- Brunori, G., Galli, F., Francesco, D. I., & Innocenti, S. (2014). *Co-Producing Sustainability: Involving Parents and Civil Society in the Governance of School Meal Services. A Case Study from Pisa, Italy*. *Sustainability* 6(4), 1643-1666.
- Butkeviciene, E., Skarlatidou, A., Balazs, B., Duzi, B., Massetti, L., Tsampoulatidis, I., & Tauginiene, L. (2021). *Citizen Science Case Studies and Their*. In K. Vohland, A. Land-Zandstra, L. Ceccaroni, R. Lemmens, J. Perello, M. Ponti, . . . K. Wagenknecht, *The Science of Citizen Science* (pp. 309-329). Cham: Springer. Retrieved Martie 12, 2024, from file:///C:/Users/Allview/Downloads/2021_Book_TheScienceOfCitizenScience%20(1).pdf

- Cajaiba-Santana, G. (2014). *Social innovation: moving the field forward. A conceptual framework. Technological Forecasting and Social Change* 82, 42-51. doi:<https://doi.org/10.1016/j.techfore.2013.05.008>
- Chen, C.-J., & Huang, J.-W. (2009). *Strategic human resource practices and innovation performance - The mediating role of knowledge management capacity. Journal of Business Research* 62, 104-114.
- Cleaver, F. (1999). *Paradoxes of participation: questioning participatory approaches to development. Journal of International Development, vol. 11*, 597-612. Retrieved August 28, 2022, from https://courses.washington.edu/pbaf531/Cleaver_ParadoxesParticipation.pdf
- Comisia Europeană. (2013). *Research and Innovation performance in EU Member States and Associated countries. Publication Office of the European Union*, (p. 226).
- Cooke, P. (2003). *Strategies for Regional Innovation Systems: Learning Transfer and*. Viena: United Nations Industrial Development Organization.
- Costachi, G., & Guceac, I. (2003). *Fenomenul constituționalismului în evoluția Republicii Moldova spre statul de drept*. Chișinău: Tipografia Centrală.
- Costachi, G., & Pînzaru, T. (2015). *Rolul legii și al cetățeanului în statul de drept. Revista Națională de Drept*, 21-23.
- Davies, A., & Simon, J. (2013). *Citizen engagement in social innovation - a case study report. A deliverable of the project: "The theoretical, empirical and policy foundations for building social innovation in Europe, TEPSIE*.
- Dawson, P., & Daniel, L. (2010). *Understanding social innovation: A provisional framework. International Journal of Technology Management* 51(1), 9-21. doi:DOI:10.1504/IJTM.2010.033125
- Defourny, J., & Nyssens, M. (2010). *Social enterprise in Europe: At the crossroads of market, public policies and third sector. Policy and Society* 29(3), 231-242. Retrieved Mai 20, 2024, from <https://academic.oup.com/policyandsociety/article/29/3/231/6422271>
- Dincă, D. (2012). *Sistemul administrativ românesc – inspirație franceză și adaptare autohtonă*. București: Economică.
- Dinga, A. (2014). *Participare publică: îndrumare pentru un trai mai bun*. Iași: Asociația Mai Bine.
- Domanski, D., Howaldt, J., & Kaletka, C. (2020). *A comprehensive concept of social innovation and its implications for the local context – on the growing importance of social innovation ecosystems and infrastructures. European Planning Studies* 20, 454-474.
- Drewe, P., Klein, J.-L., & Hulsbergen, E. (. (2008). *The Challenge of Social Innovation in Urban Revitalization*. Amsterdam: Techne Press.

- Eichler, G. M., & Schwarz, E. J. (2019). *What Sustainable Development Goals Do Social Innovations Address? A Systematic Review and Content Analysis of Social Innovation Literature. Sustainability 11(2)*, 522. doi:<https://doi.org/10.3390/su11020522>
- Ellison, N., & Hardey, M. (2014). *Social Media and Local Government: Citizenship, Consumption and Democracy. Local Government Studies 40(1)*, 21-40.
- Fung, A. (2006). *Varieties of Participation in Complex Governance. Public Administration Review 66(1)*, 66-75. Retrieved Octombrie 10, 2023, from <https://faculty.fiu.edu/~revellk/pad3003/Fung.pdf>
- Galben, C. (2014). *Societatea civilă în procesul decizional al statului - Teză de doctor în drept. Chişinău.*
- Gaventa, J., & Barrett, G. (2012). *Mapping the Outcomes of Citizen Engagement. World Development 40(12)*, 2399-2410. Retrieved Mai 20, 2024, from <https://www.shareweb.ch/site/DDLGN/Documents/Gaventa%20Mapping%20the%20Outcomes.pdf>
- Grisolia, F., & Farragina, E. (2015). *Social Innovation on the Rise : yet another buzzword in a time of austerity? Salute e Societa , 169-179.*
- Gronlund, A. (2002). *Electronic Government: Design, Applications and Management.* Idea Group.
- Hakkarainen, L., & Hyysalo, S. (2013). *How do we keep the living laboratory alive? Learning and conflicts in living lab collaboration. Technology Innovation Management Review, 16-22.* doi:DOI:10.22215/timreview/749
- Kaifeng, Y., & Miller, G. J. (2008). *Handbook of Research in Public Adimistration, Second edition.* Boca Raton: CRC Press, Taylor & Francis Group.
- Kaiser, R., & Prange, H. (2005). *Missing the Lisbon Target? Multi-Level Innovation and.* Cambridge: Cambridge University Press.
- Kalampokis, E., Tambouris, E., & Tarabanis, K. (2008). *A Domain Model for eParticipation. Internet and Web Applications and Services, 25-30.*
- Knobloch, K., Barthel, M. L., & Gastil, J. (2019). *The Impact of the Oregon Citizens 'Initiative Review on Voters' Political Efficacy. Political Studies, vol. 68, nr. 2 68 (2)*, 426-445.
- Kuhlmann, S., & Wollmann, H. (2019). *Introduction to Comparative Public Administration: Administrative Systems and Reforms in Europe, Second Edition.* Cheltenham: UK: Edward Elgar.
- Lusch, R., & Vargo, S. (2011). *It's all B2B...and beyond: Toward a systems perspective of the market. Industrial Marketing Management, 40(2)*, 181-187.
- Macintosh, A. (2004). *Characterizing e-participation in policy-making. 37th Annual Hawaii International Conference on System Sciences.* Big Island, HI, USA: IEEE.

- Matei, A., & Săvulescu, C. (2014). *Enhancing the capacity for innovation of public administration. An exploratory study on e-Governance, ICT, knowledge management in Romania. Theoretical and Applied Economics*, vol. 21, nr. 11(600).
- Mergel, I. (2015). *Open collaboration in the public sector: The case of social coding on GitHub. Government Information Quarterly*, vol. 32, nr. 4, 464-472.
- Mulgan, G. (2006). *Social Innovation: What it is, why it matters and how it can be accelerated?* London: British Council.
- Murray, R., Caulier-Grice, J., & Geoff, M. (2010). *The Open Book of Social Innovation*. London: The Young Foundation. Retrieved Octombrie 20, 2023, from <https://youngfoundation.org/wp-content/uploads/2012/10/The-Open-Book-of-Social-Innovationg.pdf>
- Novy, A., Hammer, E., & Leubolt, B. (2009). *Social Innovation and Governance of Scale in Austria*. In D. MacCallum, F. Moulaert, J. Hillier, & S. V. Haddock, *Social Innovation and Territorial Development* (pp. 131-147). London: Ashgate .
- OCDE. (2018). *Oslo Manual: The Measurement of Scientific, Technological and Innovation; Guidelines for collecting, reporting and using data on innovation, 4th edition*. doi:<https://doi.org/10.1787/9789264304604-en>.
- OCDE și Eurostat. (2018). *Oslo Manual: The Measurement of Scientific, Technological and Innovation; Guidelines for collecting, reporting and using data on innovation, 4th edition*.
- Orr, A. (2001). *Direct democracy manifesto. Politics for the 21st Century*.
- Pateman, C. (1970). *Participation and Democratic Theory*. Cambridge: Cambridge University Press. Retrieved Mai 20, 2024, from https://books.google.ro/books/about/Participation_and_Democratic_Theory.html?id=7ZNiOo89Er4C&redir_esc=y
- Pestoff, V., Brandsen, T., & Verschuere, B. (2012). *New Public Governance, the Third Sector and Co-production*. New York: Routledge.
- Preda, M. (2007). *Legea administrației publice locale nr. 215/2001. Comentarii pe articole*. București: Wolters Kluwer.
- Putnam, R. (2000). *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. New York: Simon and Schuster. Retrieved Mai 20, 2024, from https://books.google.ro/books?id=rd2ibodep7UC&printsec=frontcover&hl=ro&source=gs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false
- Rubin, A. D. (2002). *Security considerations for remote electronic voting. Communication of the ACM*, vol. 45, nr. 12, 39-44.
- Santai, I. (2004). *Drept administrativ și știința administrației, vol. 1*. Cluj-Napoca: Risoprint.
- Smelser, N. J. (1963). *Theory of Collective Behaviour*. New York: Free Press.

- Smochină, A., & Galben, C. (2011). Implicarea societății civile în procesul decizional al statului. *Revista de Studii Juridice Universitare*, nr. 1-2, 71-76.
- Snellen, I. T. (2001). *ICT's, Bureaucracies, and The Future of Democracy*. *Communications of the ACM*, vol. 44, nr. 1, 45-48.
- Snyder, H. (2019). *Literature review as a research methodology: An overview and guidelines*. *Journal of Business Research*, vol. 104, 333-339.
- Swyngedouw, E. (2009). *Civil Society, Governmentality and the Contradictions of Governance-Beyond-State: The Janus-Face of Social Innovation*. In D. MacCallum, F. Moulaert, J. Hillier, & S. V. Haddock, *Social Innovation and Territorial Development* (pp. 63-78). London: Ashgate.
- Tan, L., & Szebeko, D. (2010). *Co-designing for dementia: The Alzheimer 100 project*. *Australasian Medical Journal* 3(9), 580-590. doi:<https://www.amj.net.au/index.php/AMJ/article/viewFile/378/649>
- Thomas, J. C. (1999). *Bringing the Public into Public Administration: The Struggle Continues*. *Public Administration Review*, vol. 59, nr. 1, 83-88.
- Tilly, C. (2004). *Social Movements, 1768-2004*. Boulder: Paradigm Publishers.
- Voiculescu, M. (1998). *Politologie*. București: Vector.
- Yunus, M. (2007). *Creating a World Without Poverty: Social Business and the Future of Capitalism*. New York: Public Affairs. Retrieved Mai 20, 2024, from https://books.google.ro/books/about/Creating_a_World_Without_Poverty.html?id=LuG3AAAAIAAJ&redir_esc=y